

11.6.2021

Kaupunkiympäristön toimialajohtaja

Kaupunkiympäristön toimialan lausunto kaupunginhallitukselle Helsingin kaupunkipyörien sijoittamisen päätöksentekomenettelystä

HEL 2021-005755 T 03 01 02

Kaupunkiympäristön toimiala antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Asia

Apulaisoikeuskansleri pyytää Helsingin kaupungilta selvitystä 6.5.2021 saapuneen kantelun selvittämiseen. Kantelu koskee Helsingin kaupungin liikenne- ja katusuunnittelupalvelun menettelyä. Kantelija arvostelee kaupunkipyörien sijoittamiseen liittyvää päätöksentekomenettelyä ja sitä, ettei sijoituspaikkojen välittömässä läheisyydessä olevien asunto-osakeyhtiöiden näkemyksiä ole asiassa huomioitu. Kantelun mukaan pyörät on päätetty sijoittaa ”pelastusautopaikoille”.

Asiaan liittyvät päätökset

Kaupunkiympäristön toimiala toteaa, että kantelussa kyseessä olevan Vuosaaren Sumukujalle sijoitetun kaupunkipyöräaseman sijoittamisesta on päätetty liikenne- ja katusuunnittelupäällikön päätöksellä 15.1.2021 3 §, jonka aiheena on kaupunkipyöräjärjestelmän laajentuminen esikaupunkialueille (liite 1). Kyseisellä viranhaltijapäätöksellä on osaltaan pantu toimeen kaupunginhallituksen päätös laajentaa kaupunkipyöräjärjestelmää uusilla asemilla. Viranhaltijapäätöksessä on päätetty sijoittaa asema mm. Sumukujalle. Kyseinen viranhaltijapäätöksen pöytäkirja on ollut yleisesti nähtävänä 15.1.2021 alkaen Helsingin kaupungin verkkosivulla, ja on siellä edelleen. Päätökseen on liitetty oikaisuvaatimusohje, ja päätöksestä on ollut mahdollista tehdä oikaisuvaatimus kaupunkiympäristölautakunnalle.

Kaupunginhallitus on vahvistanut kaupunkipyöräjärjestelmän laajentamisen päätöksellään 11.1.2021 § 21, jolla kaupunginhallitus on oikeutunut liikenneliikelaitoksen (HKL) tekemään kaupunkipyöräpalvelun laajennusta koskevan lisäsopimuksen Kaupunki-Pyörä Suomi Oy:n (KaupunkiPyörä) kanssa ja tilaamaan kaupunkipyöräpalvelun laajennuksen nykyisen hankintasopimuksen voimassaolon ajaksi vuoden 2025 loppuun asti (liite 2). Päätöksen mukaan kaupunkipyöräjärjestelmään päätettiin lisätä 105 uutta pyöräasemaa. Asemien tarkkoja sijainteja ei päätetty kyseisessä päätöksessä.

Viranhaltijapäätökseen liittyvä menettely

Postiosoite
PL 58200
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
Kaupunkiymparisto@hel.fi

Käyntiosoite
Työpajankatu 8
Helsinki 58
<https://www.hel.fi/>

Puhelin
09 310 1691
Faksi

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI06 8000 1200 0626 37
Alv.nro
FI02012566

11.6.2021

Kaupunkiympäristön toimialajohtaja

Kaupunkiympäristön toimiala toteaa, että uusien kaupunkipyöräasemien sijoittamista jalankululle ja pyöräilylle varatulle kadulle voidaan pitää merkitykseltään vähäisenä yksittäisenä liikennejärjestelynä, josta päättäminen kuuluu kaupungin hallintosäännön mukaan liikenne- ja katusuunnittelupäällikön toimivaltaan. Kyseessä ei ole maankäyttö- ja rakennuslain tarkoittama katusuunnitelma, vaan voimassaolevan katusuunnitelman mukainen ja sitä tarkentava liikennejärjestely. Kaupunkiympäristön toimiala toteaa, että kaupunkipyöräasemien sijoittaminen on luonteeltaan tilapäistä, sillä kaupunkipyöräjärjestelmän hankintasuunnitelma on määräaikainen ja päättyy vuonna 2025. Kantelua koskevan kaupunkipyöräaseman käyttövuosiksi suunniteltu vuodet 2021-2025. Kalenterivuositain kaupunkipyöräasemat tuodaan paikalleen noin seitsemän kuukautta kestävästä käyttökaudesta ajaksi, minkä jälkeen ne poistetaan talvikauden ajaksi.

Kyseessä oleva päätös ei ole maankäyttö- ja rakennuslain sääntelemä päätös, vaan kunnallinen viranhaltijapäätös, johon sovelletaan kunta- ja hallintolakia. Hallintolain 34 §:n mukaan asianosaiselle on ennen asian ratkaisemista varattava tilaisuus lausua mielipiteensä asiasta sekä antaa selityksensä sellaisista vaatimuksista ja selvityksistä, jotka saattavat vaikuttaa asian ratkaisuun. Kaupunkiympäristön toimiala katsoo, ettei kantelijaa tai muita alueen asukkaita tai kiinteistönomistajia ole pidettävä kyseisessä päätöksessä asianosaisina, kun kaupunkipyöräasema sijoitetaan kaupungin katualueelle. Asian ei voida katsoa koskevan kantelijan taikka muiden alueen asukkaiden tai kiinteistönomistajien oikeutta, etua tai velvollisuutta, sillä päätös ei välittömästi kohdistu kehenkään, eikä sillä ole vaikutuksia läheisten rakennusten käyttöön tai asumiseen.

Kaupunkiympäristön toimiala toteaa, että kaupunkipyöräasemien sijoittamisessa on huomioitu kaupunkilaisilta ennen päätöksentekoa saatu palaute. Kaupunkipyöräasemien laajentumista varten järjestettiin syksyllä 2020 internetissä karttamuotoinen Kerrokantasi-kysely, jossa asukkaat, yritykset tai muut asiasta kiinnostuneet tahot ovat saaneet esittää toiveita asemien sijoittumisen suhteen. Kyselyssä on ollut mahdollista antaa myös avointa kirjallista palautetta. Kysely oli avoinna 21.8.-13.9.2020 ja sen järjestämisestä tiedotettiin kaupungin verkkosivuilla.

Vastaavan kaltaisia kyselyjä järjestettiin myös vuosina 2016 ja 2018 kaupunkipyöräjärjestelmän laajennuksia koskien. Yhteensä näissä kolmessa kyselyssä vastauksia on saatu tuhansia, ja vastauksista päätellen voidaan todeta kaupunkipyöräasemien olevan asukkaille erittäin toivottu liikennepalvelu. Kyselyjen tuloksia on käytetty apuna kaupunkipyöräasemien sijoitussuunnitelmaa laadittaessa. Edellä mainituissa kyselyissä oli annettu useampikin toive aseman sijoittamisesta Sumukujalle.

11.6.2021

Kaupunkiympäristön toimialajohtaja

Sumukujan kaupunkipyöräaseman sijoittamista koskevan asian käsittely

Sumukujan asemakaavamerkintä on voimassaolevassa asemakaavassa nro 10780 pp/t eli jalankululle ja pyöräilylle varattu katu, jolla on tonville ajo sallittu (liite 3). Alueen maanomistaja on Helsingin kaupunki. Kaupunkiympäristön toimiala katsoo, että kaupunkipyörärien sijoittaminen Sumukujalle ei ole ristiriidassa asemakaavassa määritetyn käyttötarkoituksen kanssa. Kyseessä olevalle jalankululle ja pyöräilylle varatulle katualueelle saa tieliikennelain mukaan muutoinkin pysäköidä polkupyöriä. Viranhaltijapäätöksen liitteenä olevissa ohjeellisissa detaljipiirustuksissa on kuvattu aseman sijaintia kyseisellä katuosuudella (liite 4 ja 5). Kaupunkipyöräasema on sijoitettu ohjeellisesta detaljipiirustuksesta poiketen pelastustietä ja nostopaikkaa koskeneen kantelijan palautteen vaikutuksesta.

Kaupunkiympäristön toimiala toteaa, että kanteliijaan on oltu kaupunkipyöräaseman sijoittamiseen liittyen yhteydessä 23.4.–6.5.2021 sekä sähköpostitse että puhelimitse. Kanteliija on ottanut yhteyttä kaupunkiin sähköpostilla 16.3.2021 ja 22.4.2021 kysyäkseen kaupunkipyörärien sijoittelusta Sumukujalla. Kantelijan yhtenä huolenaiheena oli, että asema sijoitettaisiin kiinteistön pelastusteitä ja nostopaikkoja kuvaavassa opastekyltissä merkittyyn nostopaikkaan, tai hyvin lähelle sitä. Asiaa selvitettiin sen saavuttua kaupunkipyöräjärjestelmästä vastaavien henkilöiden tietoon 22.4.2021. Palotarkastajalta pyydetystä kiinteistön rakennusluvan pihapiirustuksesta kuitenkin ilmeni, että nostopaikka oli merkitty hieman eri kohtaan. Kaupunkipyöräjärjestelmän suunnitteluryhmän edustaja kävi Sumukujalla 28.4.2021 eli noin viikkoa ennen kaupunkipyörätelineiden asennusta katsomassa paikan ja arvioimassa tilanteen. Asiassa päädyttiin siihen, että kaupunkipyöräasema olisi parasta asentaa Sumukujalle siten, että nostopaikka-alue jää varmasti vapaaksi, eikä aseman sijainti ole ristiriidassa kiinteistön asettaman opastekyltin kanssa. Kaupunkipyöräasema asennettiin Sumukujalle toukokuun alkupuolella, ja sijoittamisessa huomioitiin mahdollinen pelastusauton nostopaikka. Kaupunkipyöräasema sijoitettiin Sumukujalla sijaitsevien puiden väliin keskemälle katuaukiota.

Edellä mainituista toimenpiteistä kerrottiin kantelijalle, jolloin kanteliija esitti toiveen, että asemaa ei sijoitettaisi lainkaan Sumukujalle, vaan viereiselle Lohikallionrannalle. Kantelijalle kerrottiin tässä yhteydessä kaupunkipyöräasemien sijoittamiseen vaikuttavista reunaehdoista ja perusteista, ja että kaupunkilaisten esittämät toiveet asemien sijoittamisesta pyritään huomioimaan mahdollisuuksien mukaan. Kaupunkipyöräasemien sijoittamiseen liittyy monia rajoittavia osatekijöitä mm. maanomistuksen, teknisten vaatimusten, tilantarpeen ja liikenteellisen toimivuuden suhteen. Kaupunkipyöräaseman sijoittamista Sumukujalle pidettiin tärkeänä aseman käytettävyyden kannalta, jotta se tavoittaisi

11.6.2021

Kaupunkiympäristön toimialajohtaja

---

läheltä laajan asukasohjan ja sijoittuisi keskeiselle, helposti löydettävälle paikalle alueella. Edellä mainitussa Kerrokantasi-kyselyssä oli myös annettu useita toiveita kaupunkipyöräaseman sijoittamisesta Su-mukujalle. Kantelija ehdotti vielä toista uutta sijoituspaikkaa, tällä kertaa Aurinkotuulenkadulle.

Kaupunkiympäristön toimiala toteaa lopuksi, että kantelijalle on kerrottu kaupunkipyöräasemien sijoittelun muuttamisen olevan tietyissä tapauksissa mahdollista. Kaupunki seuraa asemien toimivuutta esimerkiksi kaupunkipyöräasemia huoltavan henkilöstön suorittamien käyntien, asemien käyttödatan ja mahdollisten kuntalaispalautteiden kautta. Kaupunki arvioi kaupunkipyöräjärjestelmää jokaisella kaudella ja tekee tarvittaessa sen asemiin muutoksia. Mikäli kaupunkipyöräaseman sijainnin todetaan asiantuntija-arvioinnin myötä aiheuttavan esimerkiksi haittaa liikenneturvallisuudelle, muutoksia on mahdollista tehdä. Kaupunkipyöräasemien sijoituksesta useamman vuoden ajalta kertyneiden kokemusten perusteella tällaisia muutostarpeita on harvoin.

Lausuntopyyntö

Kaupunginkanslia on pyytänyt kaupunkiympäristön toimialan lausuntoa 8.6.2021 mennessä. Lisäaikaa pyydetty 14.6.2021 saakka.

Lisätiedot

Ilari Heiska, liikenneinsinööri, puhelin: 310 37220
ilari.heiska(a)hel.fi

Silja Hyvärinen
vs. kaupunkiympäristön toimialajohtaja

Liitteet

- 1 [Viranhaltijanpäättös teksti asemasijoituksesta](#)
- 2 [Kaupunginhallituksen päätös laajentamisesta 2021](#)
- 3 [Ote asemakaavasta 10780](#)
- 4 [Piirustus 7126 viranhaltijan päätöksen liite](#)
- 5 [Ote piirustuksen 7126 liitteistä](#)